

01.12.2025

Психологічні особливості почуттів у молодшому шкільному віці

1. Аргірова С. І. Мова емоцій та почуттів. Розрізнення почуттів та емоцій : заняття для учнів 9-12 років з розвитку емоційної компетентності / С. І. Аргірова // Шкільному психологу. Усе для роботи : Науково-методичний журнал. - 2019. - N 7. - С. 18-26.
2. Бреніф'є, Оскар. Що таке почуття? / написав Оскар Бреніф'є ; намалював Серж Блох ; [пер. М. Абрамова]. - Київ : Дух і Літера, 2019. - 95 с.
3. Брославська Г. Розвиток емоційного інтелекту учнів початкових класів / Г. Брославська, Т. Дригач // Наукові записки кафедри педагогіки : журнал / Міністерство освіти і науки України (Київ), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Харків). - Харків, 2020. - Вип. 47. - С. 7-13. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/16577>
4. Бурдукало М. Медіапсихологія. Розвиток емоційного інтелекту школярів / М. Бурдукало // Соціальний педагог. Шкільний світ. - 2020. - N 11/12. - С. 52-61. - Бібліогр. в кінці ст.
5. Вірста, Світлана. Формування емоційного інтелекту на уроках літературного читання в початковій школі / С. Вірста, Т. Жалко, О. Гончарук // Інноватика у вихованні : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : РДГУ, 2022. - Вип. 15. - С. 164-172. - <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iuu/article/view/442>
6. Войтовська, Оксана Миколаївна. Поняття емоційного інтелекту та особливості його розвитку в онтогенезі / О. М. Войтовська // Психологічний і педагогічний дискурс: наукові записки вчених : збірник матеріалів конференції. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. - С. 34-36.- Режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32452>
7. Гречаник С. В. Мотиваційно-ціннісний компонент емоційно-етичної компетентності молодших школярів / С. В. Гречаник, Н. І. Гречаник // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка / Міністерство освіти і науки України, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. - Глухів, 2022. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 3(50). Ч. 2. - С. 233-238. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2022_3%282%29_33
8. Грищенко Т. О. Розвиток естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку як основа формування їх естетичної культури / Т. О. Грищенко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2015. - № 6. - С. 53-59. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_6_10
9. Демченко, Вячеслав. Емоційний інтелект як засіб підвищення когнітивних та креативних можливостей молодших школярів / В. Демченко // Нова педагогічна думка : науково-методичний журнал. - 2021. - N 4 (108). - С. 119-123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2021_4_23
10. Дегтяренко, Тетяна Володимирівна. Психофізіологія розвитку. Як формується розум дитини : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Дегтяренко, В. Г. Ковиліна. - Київ : [УАІД "Рада"], 2022. - 331 с. - Режим доступу: https://books.ndcnangu.co.ua/books/Psychophysiology_development.pdf
11. Єресько, Олег. Розвиток емоційного інтелекту як педагогічна проблема / О. Єресько // Рідна школа. - 2021. - N 3. - С. 51-56. - Бібліогр. в кінці ст.
12. Жердева, Ольга. Формування емоційного інтелекту у молодших школярів як важливого компоненту життєвих компетентностей / О. Жердева, М. Нетребя // Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта - 2023: горизонти інновацій : збірник матеріалів VII Міжнародної наукової конференції 25 травня 2023 року, Київ / Національна академія педагогічних наук України (Київ), Інститут педагогіки, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України (Київ), Відділ порівняльної педагогіки. - Київ ; Тернопіль : Крок, 2023. - С. 111-113. – Режим доступу: https://comparlab.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/collection_konf_2023.pdf
13. Забаровська С. М. Сутність поняття та основні компоненти емоційної компетентності особистості / С. М. Забаровська // Слобожанський науковий вісник : [науковий журнал] / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка (Суми) : Гельветика, 2024.

- Серія : Психологія, Вип. 1. - С. 50-55. – Режим доступу:

<https://journals.spu.sumy.ua/index.php/psy/article/view/313>

14. Зелюк В. Формування емоційного інтелекту в контексті педагогіки А. С. Макаренка // Витоки педагогічної майстерності. Серія. Педагогічні науки : збірник наукових праць / Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. - Полтава : ПНПУ ім. В. Короленка, 2012. - Вип. 9. - С. 84-87.- Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vpm_2012_9_18
15. Іванчук, М. Моральний розвиток і виховання особистості молодшого школяра в умовах інтегрального навчання [Текст] / М. Іванчук // Психологія : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. - Вип. 22. - С. 74-80.
16. Казнодзей, О. В. Позакласна робота з фізичного виховання та їх роль у розвитку почуття гідності в учнів початкових класів [Текст] = Extraclass activities in physical education and their role in the development of sense of dignity of the junior pupils / О. В. Казнодзей // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), Вип. 5 К (61). - С. 111-114. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f0ee754-3ff5-4ed2-bafb-629e91e5e38d/content>
17. Краснік, Олена. Володар емоцій : розвиток емоційного інтелекту / О. Краснік // Психолог. Шкільний світ. - 2021. - N 3/4. - С. 42-91. - Бібліогр. в кінці ст.
18. Кулакова, Л. М. Моральний розвиток особистості засобами художньої літератури як підґрунтя формування почуття власної гідності у молодших школярів/ Л. М. Кулакова // Психологія: реальність і перспективи : збірник наукових праць / Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : РДГУ, 2015. - Вип. 4. - С. 142-146. – Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/view/5/4
19. Кулик Н. А. Емоційний інтелект: аналіз сучасних західних досліджень / Н. А. Кулик, Л. Л. Гільова // Проблеми сучасної психології = Problems of Modern Psychology : збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. - Вип. 39. - С. 79-90. – Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/156665>
20. Лапченко, Інна Олександрівна. Психологічні особливості розвитку емоційного розвитку молодшого школяра / І. О. Лапченко // Вчителю про молодшого школяра психологічний аспект : [збірник статей] / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. - С. 86-98.
21. Маркіна, Світлана. Формування моральних цінностей у молодших школярів на основі педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського [Текст] / С. Маркіна // Початкова школа : Науково-методичний журнал. - 2014. - N 9. - С. 13-15. -
22. Матвієнко, Олена Валеріївна. Соціально-емоційне навчання як засіб створення безпечного освітнього простору / О. В. Матвієнко, М. А. Химич // Освітньо-науковий простір = Educational Scientific Space : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Ліра-К, 2024. - Вип. 7 (2 - 2024), Т. 1. - С. 75-84. – Режим доступу: <https://ess.npu.edu.ua/index.php/ess/article/view/124/140>
23. Мельник, Олександр. Підготовка вчителів початкових класів до формування емоційного інтелекту учнів / О. Мельник // Початкова школа : Науково-методичний журнал. - 2019. - N 11. - С. 51-55.
24. Мельник, Ганна. Регуляція емоцій : як допомогти учням розвинути емоційний інтелект / Г. Мельник // Психолог. Шкільний світ. - 2021. - N 7/8. - С. 108-115.
25. Мельничук, О. Б. Вплив пізнавального егоцентризму на емпатію молодших школярів [Текст] / О. Б. Мельничук // Психологія : збірник наукових праць / М-во освіти України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. - Вип. 23. - С. 173-178.

26. Митник, Олександр. Психолого-педагогічний супровід формування соціально успішної особистості учня початкової школи / О. Митник // Початкова школа : Науково-методичний журнал. - 2018. - N 11. - С. 1-4.
27. Мовчан В. В. До проблеми формування емоційного інтелекту молодших школярів на уроках літературного читання / В. В. Мовчан // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка / Міністерство освіти і науки України, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. - Глухів, 2022. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 3(50). Ч. 1. - С. 204-211. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2022_3%281%29_25
28. Мовчан, Валентина. Методи і прийоми формування емоційного інтелекту молодших школярів на уроках літературного читання / В. Мовчан, Л. Бірюк // Витоки педагогічної майстерності. Серія "Педагогічні науки" : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. - Полтава : ПНПУ ім. В. Короленка, 2023. - Вип. 31. - С. 144-149. - <http://sources.pnpu.edu.ua/article/view/283370>
29. Одарчук Н. А. Наукові актуалітети розвитку емоційного інтелекту молодших школярів / Н. А. Одарчук, І. І. Хмельова // Академічні студії. Серія "Педагогіка" : науковий журнал / Комунальний заклад вищої освіти "Луцький педагогічний коледж" Волинської обласної ради. - 2023. - Вип. 3. - С. 68-73. – Режим доступу: <http://academstudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/518/484>
30. Павелків Р. В. Психологічні особливості розвитку моральних почуттів у молодшому шкільному віці / Р. В. Павелків // Інноватика у вихованні. - 2017. - Вип. 6. - С. 16-26. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_6_4
31. Павельчук С. Емоційний інтелект як феномен сучасної наукової та популярної психології / С. Павельчук // Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць ДДПУ / Міністерство освіти і науки України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. - Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. - Вип. 33 : Психологія. - С. 153-163.- Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=AS_P_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Pgn_ps_2014_33_16
32. Приходько, Юлія. Розуміти емоції і керувати ними - важливо це для кожної людини / Ю. Приходько // Учитель початкової школи : Науково-методичний журнал. - 2019. - N 12. - С. 6-9.
33. Прокопенко, Валентина. Розвиток інтелектуальних здібностей та емоційного інтелекту засобами навчальних проєктів / В. Прокопенко // Початкова школа. - 2013. - № 2. - С. 30-32.
34. Ракітянська Л. М. Генезис та сутнісний зміст концепту "емоційний інтелект" / Л. М. Ракітянська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. - Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи, Вип. 66. - С. 170-174.- Режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/27073>
35. Розвиток соціально успішної особистості : організаційно-методичний інструментарій / О. Митник [та ін.] // Початкова освіта. Шкільний світ : Перша українська газета для першого вчителя. - 2021. - N 9/10. - С. 6-14.
36. Савченко, Юліана Юріївна. Розвиток емоційного інтелекту учнів молодшого шкільного віку / Ю. Савченко // Освіта та розвиток обдарованої особистості. - 2014. - N 12. - С. 12-16. – Режим доступу: <http://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2014/12/5.pdf>
37. Селуянова, М. В. Почуття відповідальності дітей молодшого шкільного віку / М. В. Селуянова // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : ХДУ, 2015. - Вип. 67. - С. 207-213.- Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3131/2834>
38. Січкарь С. А. Алгоритм формування емоційної компетентності та емоційного інтелекту засобами української мови / С. А. Січкарь, І. А. Денисюк // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія : збірник наукових праць / Міжнародний гуманітарний

університет. - [Одеса] : Гельветика, 2020. - Вип. 46, Т. 2. - С. 127-132. – Режим доступу:
http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v46/part_2/33.pdf

39. Сухопара І. Потенціал гри в розвитку емоційного інтелекту молодших школярів на уроках читання / І. Сухопара // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету / Міністерство освіти і науки України, Бердянський державний педагогічний університет : БДПУ, 2021. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 2. - С. 97-107. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpu_2021_2_11
40. Сухопара І. Г. Вікові особливості молодших школярів у контексті розвитку емоційного інтелекту / І. Г. Сухопара // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця, 2020. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 62. - С. 225-229. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2020_62_40
41. Сухопара, Ірина. Формування емоційно-чуттєвого досвіду молодших школярів у контексті вимог Нової української школи] / І. Сухопара // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця, 2021. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 67. - С. 45-51. – Режим доступу:
<https://vspu.net/nzped/index.php/nzped/issue/view/192/212>
42. Сухопара, І. Збагачення емоційно-чуттєвого досвіду молодших школярів під час вивчення інтегрованого курсу "Мистецтво" / І. Сухопара, Р. Шпіца // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця, 2022. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 71. - С. 37-43. – Режим доступу:
<https://vspu.net/nzped/index.php/nzped/issue/view/196/223>
43. Тимофєєва Т. Дорога до успіху. Розвиток емоційного інтелекту дитини / Т. Тимофєєва // Психолог. - 2008. - №9. - С. 12-14.
44. Точка перетину серця і розуму : міфи й реальність емоційного інтелекту / Підгот. Н. Харченко // Школа. - 2018. - N 12. - С. 64-77.
45. Фролова, Ганна Сергіївна. Емоційний інтелект як чинник розвитку особистості у системі освіти / Г. С. Фролова // Розвиток особистості у сучасному освітньому просторі : монографія / [В. В. Зарицька [та ін.] ; за ред. В. В. Зарицької]. - Херсон : Гельветика, 2019. - С. 17-25.
46. Фурманюк І. А. Чарівна Країна почуттів. 3 клас / І. А. Фурманюк // Шкільному психологу. Усе для роботи : Науково-методичний журнал. - 2016. - N 10. - С. 26-29.
47. Шевцова Л. Г. Прояв ознак культури емоцій та почуттів на ранніх етапах онтогенезу особистості / Л. Г. Шевцова // Актуальні проблеми теоретичної та консультативної психології : матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернетконференції (21-22 квітня 2021 року) / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Житомирський державний університет імені Івана Франка, ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”, Міжрегіональна академія управління персоналом, Інститут поведінкових наук О. П. Джіндал Глобал університет, Католицький університет Яна Павла II, Асоціація у сфері нейророзвитку “NDSAN”. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. - С. 86-90. – Режим доступу:
<https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/53ca3422-05a2-478f-893f-f9bc6e821156/content>
48. Шпак М. Розуміння емоцій молодшими школярами як структурна складова емоційного інтелекту / М. Шпак // Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць ДДПУ / Міністерство освіти і науки України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. - Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. - Вип. 37 : Психологія. - С. 188-199. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2015_37_18
49. Шпак, Марія Мирославівна. Емоційний інтелект як особистісний ресурс забезпечення психологічного благополуччя молодших школярів [Текст] / М. М. Шпак // Наука і освіта : науково-практичний журнал / Південноукраїнський нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. - Одеса :

Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, 2016. - Вип. 5 : Психологія. - С. 266-270.

50. Шпак М. М. Теоретико-методичні аспекти розвитку емоційного інтелекту молодших школярів у процесі соціально-психологічного тренінгу // Психологія: реальність і перспективи : збірник наукових праць / Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : РДГУ, 2016. - Вип. 7. - С. 231-235.- Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/view/8